

Plega l'últim de la transició

Pasqual Maragall no repetirà de candidat a la presidència de la Generalitat de Catalunya, plega. Les pressions i tensions permanents han pesat més que l'èxit de presidir un govern que aconseguia un nou estatut. Amb la seva marxa es tanca l'àlbum de fotos dels dirigents polítics de la transició i queda pràcticament fixada la galeria de protagonistes del postpujolisme.

El dia que Jordi Pujol va ser jutjat pels fets del Palau, Pasqual Maragall hi era en companyia del seu pare, Jordi Maragall, que volia així expressar el seu suport a Pujol.

No era el primer cop que es trobaven els qui després han estat adversaris polítics i presidents de la Generalitat consecutius. En aquella ocasió, Jordi Maragall i el seu fill feien acte de presència com a mostra de solidaritat, segons explica *L'oasi català* de Pere Culler i Andreu Farràs (Planeta, 2001). En Pujol havia estat detingut com a responsable dels aldarulls del Palau de la Música, tot i que no hi era. Coincidint amb una visita del dictador a Catalunya, es va organitzar al Palau un concert d'homenatge al poeta Joan Maragall, pare de Jordi Maragall. En el programa s'havia inclòs "El cant de la senyera", la lletra del qual era de l'avi d'en Pasqual, però el governador civil de Barcelona la va prohibir. Com a conseqüència, un grup d'assistents es va aixecar i va corejar l'himne prohibit. Entre els detinguts aquella nit hi havia en Pujol, que no hi havia estat, però igualment va ser dut a la Via Laietana i apallissat. En Jordi Maragall, que se n'havia anat de viatge per no haver de coincidir amb el dictador en el Palau, va ajudar la família Pujol mentre va ser a la presó. "Jordi Maragall -ha explicat Marta Ferrusola posteriorment- es va portar molt, molt bé. Ens va ajudar molt."

L'estudiant. La família dels Maragall, segons explica el seu cosí Joan Anton a *L'oasi català*, "no tenen problemes econòmics, però no és comparable amb l'alta burgesia." En tot cas, la casa on es cria en Pasqual és qualificada per molts com un lloc de pas habitual per a intel·lectuals catalans i espanyols d'aquell moment -com Joan Vinyoli, Josep Casamiglia, José Bergamín o Arturo Soria- i del futur -Xavier Rubert de Ventós era company de jocs del petit Pasqual-. "En Pasqual -expliquen Luis Mauri i Lluís Urià a *La gota malaia*- havia crescut en un ambient familiar il·lustrat, liberal, tolerant i antidogmàtic. El pare, professor de filosofia castigat pel règim franquista i reconvertit en agent comercial farmacèutic, i la mare, formada a la Institución Libre de Enseñanza, havien fet de casa seva, al carrer Brusi del barri

Del FOC de la transició a les brases del Tinell

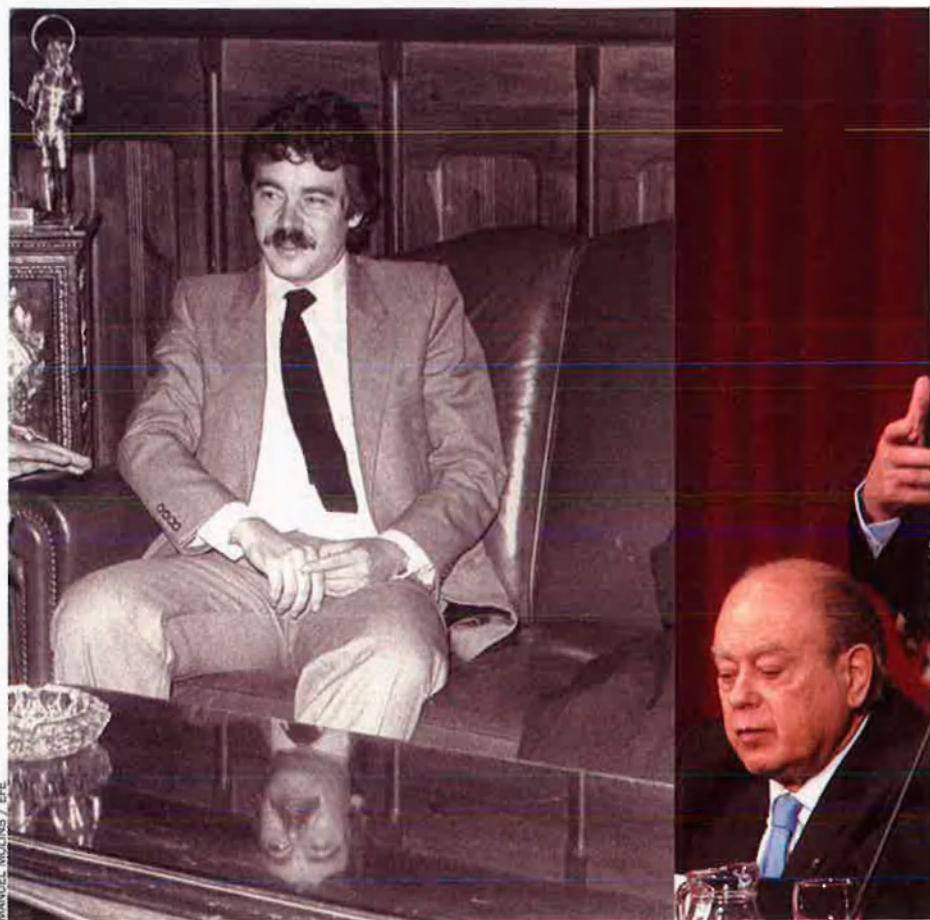
Pasqual Maragall és l'últim líder polític, amb càrrec institucional, de la generació que va protagonitzar la transició. Primer va ser present en el FOC (Front Obrer de Catalunya) i, després, a l'Ajuntament de Barcelona, va treballar en la democratització de la institució i del país.

barceloní de Sant Gervasi, un petit refugi de democràcia."

Potser per això, Pasqual Maragall i Mira es va ficar en política només entrar a la universitat, primer en la NEU (Nova Esquerra Universitària, branca estudiantil de l'Associació Democràti-

ca Popular de Catalunya, l'ADP) que després s'uní al FOC (Front Obrer de Catalunya), una organització socialista revolucionària constituïda a Barcelona el 1961.

El 1958, les autoritats acadèmiques ja havien obert un expedient a Pasqual i la

polícia l'havia fitxat com a responsable d'animar els estudiants a seguir la vaga. Després d'això, segons *La gota malaia*, "en Pasqual va abraçar el marxisme, va venerar la revolució castrista, es va impregnar del model socialista autogestionari de la Iugoslàvia de Iosip Broz, Tito, es va entusiasmar amb la guerra d'alliberament d'Algèria i va conspirar contra el franquisme des de la direcció del FOC, un partit que sovint estava embrancat en el debat teòric sobre si agafar les armes o no contra la dictadura del general Francisco Franco."

No vol dir això que Maragall fos una cara coneguda entre els resistents anti-franquistes de l'època. El seu treball se circumscriu a l'àmbit universitari i allà és on es va posar en contacte amb molts dels seus companys posteriors: Narcís Serra, Raimon Obiols, Isidre Molas o Joan Reventós.

El dia de la Caputxinada, la tancada de cinc-cents universitaris al convent dels caputxins de Sarrià assetjats per la policia, Pasqual Maragall era a París de viatge de noces amb la seva muller Diana Garrigosa.

S'havien casat el desembre del 1965, en Pasqual Maragall ja treballava com a tècnic a l'Ajuntament de Barcelona i el viatge es va convertir en una estada de sis mesos a París. Els viatges esdevindran una intermitència constant en la trajectòria política de Maragall. Més endavant, en dissoldre's el FOC, el 1970, Maragall se'n va anar a Nova York amb una beca de la New School of Social Research; el 1978, abans de les eleccions municipals, va passar una temporada als Estats Units, i, després de plegar d'alcalde de Barcelona i abans d'acceptar el número 1 de les llistes del PSC a la Generalitat del 1999, va fer una estada a Roma.

L'alcalde. A les primeres eleccions municipals, Pasqual Maragall era el favorit de Joan Reventós per encapçalat les llistes socialistes a l'Ajuntament de Barcelona. Però llavors Maragall va insistir a dir que es presentés un candidat més gran, amb més experiència. A *La gota malaia* es transcriuen les paraules que Maragall va dir a Joan Reventós aquell 1979: "No em veig pas com a alcalde, Joan. Em sembla que es necessita una figura de prestigi, de més edat, que assumeixi les tasques representatives de la institució. Marta Mata, o Felip Solé Sabarís, per exemple. Jo estic disposat a fer-me càrrec de l'administració diària de l'Ajuntament."

S'hi afirma també que el mateix Maragall va proposar el lloc a l'advocat José Antonio González Casanovas i que aquest li va respondre com un visionari: "—Només tu i en Narcís podeu ser el candidat socialista a alcalde de Barcelona. Jogueu-vos-ho als xinos."

No s'ho van jugar al punyent.

Els contactes professionals i familiars de Narcís Serra, alhora que l'aspecte descurat i poc seriós de Maragall, ja havien posat Narcís Serra, en compte de Maragall, en la Conselleria de Política Territorial del Govern provisional de Josep Tarradellas. Serra també li passaria davant a l'hora de triar un candidat socialista a l'alcaldia.

I, el 1982, quan Maragall —que era tinent d'alcalde— estava convençut que l'enviarien a Madrid —no com a ministre però sí com a alt càrrec— li va tocar substituir Narcís Serra a l'alcaldia. La corona i l'exèrcit —impressionats per

Quan estava convençut que l'enviarien a Madrid, li va tocar substituir Narcís Serra

com Serra havia organitzat el Dia de les Forces Armades a Barcelona el 1981— van demanar que l'alcalde de Barcelona fos el nou ministre de Defensa del Govern de Felipe González. I aquest va acceptar.

Pasqual Maragall, avesat a la política municipal després de deu anys de tècnic de l'Ajuntament i tres de tinent d'alcalde, primer de Reforma Administrativa i després d'Hisenda, s'hi va resistir, però acabà acceptant. Devia imaginar, en aquell moment, que la feixuga tasca de renovar una administració municipal —cosa que ja estava fent— no seria mai recompensada. No sabia que, anys després, apareixeria davant dels ciutadans com el principal artífex del projecte municipal més ambiciós, la celebració d'uns Jocs Olímpics.

A contracor. A contracor va acceptar l'alcaldia que li ha donat prestigi i carisma i a contracor, diuen, ha acceptat no tornar-se a presentar de candidat a la Generalitat de Catalunya. L'endemà que aconseguís el que considera un èxit, l'aprovació de l'Estatut amb més d'un 73% de vots afirmatius, Maragall va ser rebut amb fredor pels seus companys del PSC, que li van demanar que aclarís el seu futur polític. Dimarts, 20 de juny, a la mitjanit, Maragall havia pres la decisió, novament forçada per pressions del partit.

En la seva compareixença pública per anunciar que no hi tornarà, Maragall va afirmar que ha complert els quatre compromisos que va adquirir quan va acceptar el rept de conquerir la Generalitat: fer possible l'alternança en el Govern; construir un nou projecte amb el conjunt de les esquerres catalanes —que es va assolir amb el pacte del Tínel—; contribuir a l'impuls de l'Espanya plural; i, per últim, convertir el PSC en el partit més votat.

Àlex Milian

